Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

LAUSUNTO

HE 250/2018 vp

18.12.2018

Vanhempi hallitussihteeri
Jenni Herrala

Hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuustutkintalain muuttamisesta (HE 250/2018 vp)

Esitys koskee lähinnä Euroopan Unionin rautatieturvallisuusdirektiivin EU2016/798 kansallista täytäntöönpanoa niiltä osin kuin se koskee turvallisuustutkintaa. Luonnoksessa esitetään vähäisiä muutoksia turvallisuustutkintalakiin. Puolustusministeriö on antanut asiassa lausunnon oikeusministeriölle. Lausunnon sisältöä on kuvattu hallituksen esityksessä.

Turvallisuustutkintalain 14 §:n esteellisyyssäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa tutkintaryhmän jäsenen tai muun tutkintaan osallistuvan palvelussuhde sellaiseen virastoon tai laitokseen, jonka toiminta voi tulla tutkittavaksi onnettomuuden johdosta tehtävässä turvallisuustutkinnassa, ei enää olisi esteellisyysperuste. Sen sijaan esteellisyysperusteeksi ehdotetaan sitä, että henkilön tai hänen läheisensä toiminta voi tulla tutkittavaksi onnettomuuden johdosta tehtävässä turvallisuustutkinnassa. Vaikka ehdotettu uusi säännös sinänsä onkin tarpeellinen, muutos merkitsisi esteellisyyden tosiasiallista supistumista. Sinänsä ei ole syytä epäillä sitä, etteikö nykytilanteessa esteellisyyden piiriin kuuluvien henkilöiden piiri voisi joissakin tapauksissa kasvaa esitysluonnoksessa mainituin tavoin epätarkoituksenmukaisen laajaksi. Kuitenkin ehdotettu muutos voisi merkitä käytännössä myös esimerkiksi sitä, että periaatteessa kaikki tutkintaryhmän jäsenet olisivat palvelussuhteessa tutkinnan kohteena olevaan laitokseen.

Siksi puolustusministeriö on lausuntokierroksella ehdottanut, että olisi perusteltua harkita nykyisen lain 14 §:n 1 momentin 4 kohdan säännöksen säilyttämistä esimerkiksi sisällöltään lievennettynä. Puolustusministeriö esittää tätä edelleen harkittavaksi.

Lain 36 § ehdotetaan kumottavaksi. Käytännössä muutos merkitsisi sitä, että myös poikkeuksellisen tapahtuman johdosta annettavien turvallisuussuositusten seuranta jäisi yksin Onnettomuustutkintakeskukselle, kun vastuu poikkeuksellisten tapahtumien seurannasta tällä hetkellä on kullakin ministeriöllä toimialallaan. Perusteluna muutokselle on mainittu mm. se, ettei ministeriöiden seuranta ole ollut aktiivista eikä koordinoitua. Kun kyse turvallisuussuositusten seurannassa on kuitenkin varautumisesta vastaisen varalle, velvoitteen poistaminen ministeriöiltä saattaisi olla omiaan heikentämään niiden omaa varautumista. Siten - vaikka kahdenkertaisen työn teettäminen eri viranomaisilla ei yleisesti ottaen olekaan perusteltua - olisi perusteltua harkita, olisiko poikkeuksellisia tapahtumia koskevien turvallisuussuositusten seurantaan syytä velvoittaa sekä Onnettomuustutkintakeskus että kukin ministeriö toimialallaan.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi